

مُتَلَقَاتُ قَدِيمَاتِ

۱۳۲۶

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علوم دین باحث هفته لقی رساله در

مؤسسه مزه موق آثر جدید مع المهنونیه قیوم اول نور
درج ایستیمین آثر اعاده اول نور

اظہار :

محل ادارہ :
در-مادتہ باب عالی جادہ-سدہ
دايرة مخصوصه در

درسمادتہ نسخہ سی ۵۰ پارہ در

تیرلہ دن مقوا بورو ایلہ کوندریلیرسہ سنوی
۲۰ غروش فضلہ آلنیر

درسمادتہ پوستہ ایلہ کوندریلیرسہ ولایات بدلی اخذ اول نور

تاریخ تالیسی :

۱۱ محوز ۳۲۴

مؤسسری : ابوالعلا زین العابدین - ح اشرف ادیب

سنہ لکی الی آبنی

۳۵	۶۵
۵۰	۹۰
۵۰	۹۰

غروشدر

درسمادتہ
ولایاتہ
ممالک اجنبیہ

برنجی سنہ

۱۲ محرم ۳۲۷ پنجشنبه ۲۲ کانون ثانی ۳۲۴

عدد : ۲۴

او قومه کوره مقبول، دیگر اقوامه کوره مردود در. ادیان، اخلاق
دخی بویله در. الحاصل دنیاده حقیقه کوزل ویا حقیقه چرکین هیچ
برشی یوقدر،

بو طائفه نك بوجه بالا سوزلرندن اصل مقصدلری، دیانت
ومایقی هرج ومرج ایتمک و بوضوئله بتون نوع بشری کندیلاری
کبی درکه همیشه تنزیل ایتمک اولدینی و بونکر، زمانک اکثریتله
نور سیدکاننه استیلا ایتمکده بولوندیجه جهته؛ بونکرک بطلانی
بروجه آتی بیان اولنور:

اولاحسن و قبح کلهلرینک مغزلینی بیان ایدلم: علم کلام و علم
اصول فقهده تفصیلاً بیان ایدلدیکی اوزره حسن و قبح کلهلری درت
معناده مستعملدر:

- ۱ - حسن، برشیدک صفت کمال اولسی در: علم کبی.
- ۲ - حسن، برشیدک طبیعتله ملایم بولنسی در: حلاوت کبی.
- ۳ - حسن، برشیدک موافق حکمت ومصاحت اولسی در:
عدالت کبی.

- ۴ - حسن برشیدک متعلق مدح اولسی در. عبادت کبی.
- قبح کلهسی ده شومعانی اربعه نك اضدادی اولان:
- ۱ - برشیدک صفت نقصان، ۲ - وطبعه عدم ملایمت،
 - ۳ - و غیر موافق حکمت ومصاحت ۴ - و تعاق ذم معالرنده
مستعملدر. جهل، مراءت، ظلم، معصیت کبی.

بومقدمه معلوم اولدقدد دیرز که: اشیاده کی حسن مطلق ویا قبح
مطلق منکر اولان شو سونسطائیلرک: [عالمده هیچ برشیده حسن
مطلق ویا قبح مطلق یوقدر] سوزلری قطعاً باطل در.

زیرا اشته علم، اشیادن برشی در. حالبو که عامک صفت کمال
اولق معناسنجه حسن ذاتی ایله حسن اولدینی شبهه سز اولدینی کبی، بونک
ضدی اولان جهلده صفت نقصان اولق معناسنجه قبح ذاتی ایله
قییح اولدیننده شک یوقدر. بوکون دنیانک هر طرفنده ازاله جهل
ایچون مصارف کلیه اختیاریه نشر علوم و معارف خصوصنه بذل
مساعی ایدلسی دخی شو حقیقی اثباته کافیدر.

کذا صو، هوا، ضیا، غذا وسائر مدار حیات نباتیه و حیوانیه
اولان شیلر دخی اشیا جمله سندن در. حالبو که بونلرک دخی طبیعه
ملایمت معناسنجه حسن ذاتی بی حائز اولدقلری وارسته بیان در.

نته کیم عدالت دخی اشیادن برشی در. حالبو که بونکده موافق
حکمت ومصاحت معناسنجه حائز حسن ذاتی اولدیننده کیمسه نك
شبهه سی یوقدر.

بوسونسطائیلرک: [بربنانک طرز انشاسی بر قوم نزدنده
کوزل، دیگر قوم نزدنده چرکین در. یازاش برارعلمی ویا ادبی،
اواثرک مؤلفیه آکاتباع اولانلره کوره ای، دیگر لرینه کوره فنادر.
اوتهدنبری برقومده جاری اولان برعات، اوقومه کوره مقبول، دیگر
اقوامه کوره مردود در. ادیان، اخلاق دخی بویله در. الحاصل
دنیاده حقیقه کوزل ویا حقیقه چرکین برشی یوقدر.] سوزلری دخی
باطل در.

زیرا اگر بر بنانک طرز انشاسی فن معماری یه تمامیه موافق
ایسه آراق آنک برقوم نزدنده کوزل، دیگر برقوم نزدنده چرکین
اولسی اوله ماز. اوطرز انشا، واقع ونفس الامرده کوزلدر، موافق
مصلحت در. اما فن معماری بی بیلمین بعض کیمسه لرک نظرنده کوزل
دکل ایش. وارسون اونلرک نظرنده کوزل اولماسون، بونک اصلا
اهمیتی یوقدر. آلتون نه دیمک اولدینغی بیلمین بر کیمسه نك آلتونه
اصلا قیمت تقدیر ایدمه مسیله آلتونک قیمتته نقصان کلدیکی کبی،
فن معماری دن بی خبر اولان بعض جهلانک بوننه تمامیه مطابق
اوله رق یایلیمش اولان بربنانک حسنی، حسن ذاتیسی تقدیر ایدمه
مه مسیله حد ذاتنده او بناده حسنک بولونمامسی ایجاب ایدرمی؟

قواعد علمیه وفنون ادبیه یه موافق وبناء علیه مصلحته مطابق
اوله رق یازلمش برارنده بویله در. برار علمی دن مقصد نه در؟
بوراسنی تقدیر ایدمه مین آدمک بویله قواعد، فنون ادبیه یه تمامیه
موافق اوله رق یازلمش برارنک حائز اولدینغی حسن ذاتی بی آکلامه مسیله
او اثرک قیمتته خلل کلیرمی؟

طبیاع سلیمه نزدنده مسلم ونفوس زکیده مستقر برعات دخی
موافق حکمت ومصاحت معناسنجه حائز حسن ذاتی در. چونکه بو
کبی عادتلر دنیانک هر طرفنده مقبول و معتبردر. بوکون اکثر قوانین مدنیه نك
بوکبی عادتلره مبتنی اولدینغی دخی شو مدعا مزنی اثباته کافی در.

ادیان و اختلافه کلنجه؛ برکره دین نه در؟ اولا بونی تعریف
ایدلم. دین، انسانلری کندی اراده و اختیارلریله کندی حقلرنده
نفع محض اولان امور خیریه یه سائق بر قانون الهی در.

بویله بر قانونک موافق مصلحت و حکمت معناسنجه حائز حسن
ذاتی اولدینغی شبهه سزدر. ایشته دین اسلام بویله در. چونکه بودینده
امر اولونان شیلرک کافه سی انسانلر ایچون بلاشک نافع اولدینغی کبی
نهی ایدیان شیلرک جمله سی دخی بتون انسانلر حقنده مضر اولدینغی
مرتبه بده اهدده در. بوکون بو حقیقت بتون عقلا نك تحت تصدیقنده در.
بعض سبکمغزان بودین مینک تعدد زوجات و استر نسوان و طلاق
کبی بعض مسائلنه اعتراض ایدیورلر سده مقالات سالفه مزده مدلاً
اثبات ولوندینغی اوزره آنلرک بو اعتراضلری قطعاً باطل در.

موسی کاظم

علم حکمت

علم حکمتک اکثر حکما طرفندن قبول ایدلدیکنی بیان ایتدیکم
بو طرز تقسیمنده حکمت بدایع دبییه بر قسم مخصوص فلسفی کورولور که
درجه ثانیسه ده معماری، نحت، موسیقی، نقش برده شعر اولق
اوزره بش قسمه آریلیور. دقت ایدلسین که حکمت بدایعک احتوا
ایتدیکی اقسامدن صنعت موسیقی - ایضاح ایتدیکمز وجه ایله -
وقتیله فلسفه نك ایکنجی بر فصل مخصوصی عد ایدیلن علم ریاضینک
دائرة شمولنه داخلدی. حالبو که زمانزده موسیقی بحق صنعت اولق
اوزره تلق اولنیور.

بر معنایه احساس ایدیه بیلیر صورتده بر قالب ویریله جک اولورسه صنعت وجوده کلیر . لکن صنعتکده عادی و عالی قسملری اوله بیلیر . اگر نصورات ، مفهومات بو کسک اولور ، قالب ده مستحسن و ظریف بولورسه اوشیده صنایع نفیسه دن در ، دیرزکه بونک کندینه خاص بر فلسفه سی ، بر « حکمت بدایع » ی واردر .

بر معنی صنایع نفیسه دن اولوق ایچون فکر ، علویتی ادراک ایدوب تلذذ اولمی ، یعنی ذهن نصیب ممنونیتکار سنی آلمی ، مثلاً بویا و صوت ضمننده موجود مفهوم نفیس ادراک ایدلمی در . خارجه سیر اونان مناظرک ملون اولمی ناصل که کوزلرمزی معتدل بر صورتده اعمال ایدر و بزده بر خط معنوی او یاندیررسه صنایع نفیسه دهده بر معنائک ، بر مفهوم عالینک نظر استحسانی اوقشامسی ایچون رنگلی ، خیالی و عادتاً بر لوحه حائنده بولنسی لازم کلیر . بونی اینه آنجق نشیه تأمین ایدیه بیلیر و بو اعتبار ایله شعر الواح مخیله در . ذیک اولیورکه تشبیه صنعتک اساسنی تشکیل ایدر و اصل شاعریت ده بدایع بر صورتده اشیاده کشف مماثلت قابلیت در .

* *

هر علم کبی فلسفه نیک ده تعلیمی ایله تشکیلی عین صورتله اولمی یعنی تعالیم ، تدوین ایله تعقیب ایدلمی در و بو طرز تحصیل ایله دوام اونورسه اک آبی بر حالده استفاده ایدلمش اولور . بو عینله بر بنایه تشبیه ایدیه لک قابل ایضاح در : بر بنانک هیأت عمومی سنی ادراک ایدیه یلمک ایچون بر قاج صورت بوانه بیلیر . مثلاً سز ، یا بنانک طرز انشاسنه مداخله ایتیه لک ، وجوده کلدکن صوکرده ، خارجاً و یا داخله تدقیق ایدر ، اوکره نیرسکز ؛ یا بنایی عملی بر نظر تقشش او کندده بولوندر درق ، معمارک تعریفاتی اعانه سیله ناصل بر قاعده اصایه تبعیته وجوده کتیرلدیکنه کسب و قوف ایدرسکز ؛ یا خود بنایی اصلاً تأسیس و انشا ایدن سزسکز . بو اوچ حالده شبه دن آزاده در که بنانک هیأت مجموعه سنه ، تفرعات خصوصیه سنه اک زیاده انفاذ نظر ایدیه بیلوب واقف اولان کندی معماری در . زیرا معمار هم بر قاعدی اساس اتخاذ ایدره ک بنایی انشا ایدیه لور ، هم ده عین زمانده کندینه ویریلن مواد ابتداییه نیک نه حکمته مبنی ونه صورتله استعمال ایدلدیکنی دوشونه لک اوکره نیور . بو حالده بنای فلسفه ده تأسیس ایدیلورکن تحصیل اونورسه اک فیضلی بر صورتده استفاده اونور و ادراک حقایق ایچون دخی ذاتاً اک سالم طریق بودر . کذلک بر ، لایرا توارلرده مدت میدده اجرای تجارب ایله علوم طبیعی بی بر نوع تأسیس ایله مشغول اولان متخصصلری نظر دفته آلکز ، برده بو متخصصلرک تألیف ایتدکلری کتابلری اوقویان طالبین عرفانی دوشونکر ! درجه ادراک اولکیلرک لهنه اوله رق هیچ شبهه یوق که متفاوت بولونه جق در .

علم حکمتک - که ادراکات عقلیه محصو لیدر - لایرا توارلی ده ذهن در . بنا ناصل که خارجاً و بر شکل مادیده تأسیس اونورسه فلسفه ده فکرده اوله قورولور . طبیعی در که بونی ذهننده نقطه نقطه

وجوده کتیرنلر اک جلی و صریح بر صورتده ادراک ایدر . هرشی کبی علم حکمتک تأسیسی ایچون دخی بر طاقم مواد ابتداییه بولونوق لازم کلیر . نقطه یالکز بو قدری کافی دکل در . بر بنایه وجوده کتیرمک ناصل که بر طاقم قواعد اتباع و مواد ابتداییه سنک بر لزوم منطقی ایله بر برینه ربط ایدلمی اقتضا ایدرسه علمک ، حکمتک دخی تأسیسنده معلومات ابتداییه اوصورتله یعنی بر ترتیب عقلی ایله یکدیگرینه بنیادیلک لازم در . ذیک اولیورکه مواد ابتداییه حکمنده بوانان مفردات عامیه نیک ذهننده وجودی ، برده اونلرک بر نسبت منطقی کوزده درک بر برینه ربطی اقتضا ایدر . اولاعلم حکمتی قورمق ایچون معلوماتی بنفسها ذهننده بوله جغز . بونک ایجه اکلا شیله سی ایچون بر نیز بسینه برده فکری بسیط و تکمیل ایتمه مش حالده بر چینی بی نظر دفته آله لم : آرا لرنده کی فرق طبیعی که ده ایلک باقیشده اکلا شیلیر . زیر بری درجات تحصیل تعقیب و تتبع ذاتیسی ایله ترقی ایله مش ، دیکری حال اصلی فطرتنده قالمش در . لکن آرا ده کی بو فرقک ماهیت فرقی دکل ، درجه فرقی اولدیغی ظاهر در . اگر رینک معلومات مکاتبه سنی ، تجربه سنی تزیل ایدرسه ک هر ایکسی عین مرتبه ده قالمش اوله جق در . یعنی محصول تتبع اوله رق ذهننده ادخار ایدیلن معلوماتک طرحنده اوله بر درجه یه کلینیر که آرتق اومنالر آتیه ماز اولور . آتمق قابل اولسه انسانیتی ده بر لکده حذف ایتک لازم کله جک .

معلومات اساسیه نیک نردن کلدیکی حقننده حکما بیتنده اختلاف واردر . بر قسم حکما دیورکه : بو معلومات انسانک فطرت اولاسنده ، یارادیلشنده موجوددر . قوه فاطره بونی ده ایلک انسان خلق اونورکن نفسک هویتنه درج ایتش . یعنی ماهیت نفس اولوق اعتباریله بو معلومات ازلدن بری ذهننده بولنیور . درجات تاریخیه نیک هر هانکیسنده انسانی تدقیق ایدیه جک اولورسه ق بو معلوماتی کوره جکز . بر درجه یه قدر بو قرینه دخی بزه کوستریور که بو موجودیتنه بر قدم واردر و بوانسانیتک لازمی در .

حکمانک بر قسمی ده دیورکه : بو معلومات اساسیه بزه تجربه طریقله کیرمش در . انسانیت اوله مظم و ابتدائی بر طاقم ادوار کچیردکن صوکرده بوکا صاحب اولایلمش در . لکن تجربه ایله کسب ایدیلن بو معلومات بالاخره ارتناً احفاده انتقال ایدیه ایدیه هویت انسانیتده مندرج کبی کورونمکه باشلاش در . حال بوکه بو معلومات اساسیه دخی کسبی در . انسان ایله برابر طوغمامش در .

حکمتده اهمیت درکار اولان بو مسأله نیک تحقیق ایچون اول خلقتنه قدر چیقیلیور . بزهانکی ادعائک مقارن حقیقت اولدیغی تدقیق ایدیه جکز . یالکز اولاً خلاصه شونی سویله مک لازم کلیر که بو معلومات هر شیئه اساس در . عادتاً مفردات علمیه نیک صیدی ایچون بو بر آغ خدمتی کورر . و علم حکمت بناسنی بو معلومات اوزرینه تشکیل ایدیه جکز .

مقرری : امرالله